

Hazugság nélkül a totális diktatúráról

MISKOLC. Hogyan lehet rádöbenteni egy nemzetet, amely egy percig sem élt totális diktatúrában, hogy éppen afelé tart? Erre a kérdésre is keresi a választ Rod Dreher keresztény gondolkodó, a The American Conservative szerkesztője legújabb, Hazugság nélkül élni című kötetében. A könyvet maga a szerző mutatta be a Mathias Corvinus Collegium miskolci központjának rendezvényén. Rod Dreher interjút adott lapunknak. **/8. ÉM**

Rod Dreher

FOTÓ: BT

Interjú: Rod Dreher amerikai újságíróval

„Ha tudod, ki vagy, akkor a totalitárius rendszereknek nincs hatalma fölötted”

Hazugság nélkül élni – ez a főcíme Rod Dreher legújabb kötetének. A The American Conservative szerkesztőjével Miskolcon beszélgettünk.

MISKOLC. Hogyan lehet rádöbenteni egy nemzetet, amely egy percig sem élt totális diktatúrában, hogy éppen afelé tart? Erre a kérdésre is keresi a választ Rod Dreher keresztény gondolkodó, a The American Conservative szerkesztője legújabb, Hazugság nélkül élni című kötetében. A könyvet maga a szerző mutatta be a Mathias Corvinus Collegium miskolci központjának rendezvényén. Rod Dreher beszél a woke-ideológiáról is, annak veszélyeiről és arról, hogyan akarják az eszme képviselői befolyásolni a társadalom gondolkodását, legyen szó akár vallásról, családról vagy éppen a szexualitásról.

Kezdjük néhány alapvetéssel, már csak azért is, mert a közösen használt fogalmakban lehetnek árnyalatnyi különbségek. Mit jelent az, hogy ön konzervatívnak vallja magát? Konzervatívnak lenni számomra azt jelenti, hogy mindenkinek vannak gyökerei a múltban, és nagyon óvatossá kell lenniük, hogy ne változtassunk a dolgokon túl gyorsan. A család a legfontosabb intézmény, amit meg kell ővönünk. Hiszek a nemzeti függetlenségben és a hagyományok fontosságában. Az Egyesült Államokban az a nagy különbség, hogy Ronald Reagan óta a konzervatívizmust a szabadpiaccal azonosítják. Úgy hiszem, hogy a piacnak a közjót kell szolgálni, nem pedig fordítva.

Személyesen önnek mit jelent keresztény hit?

Orthodox kereszténynek tartom magam, meghatározó számomra a Biblia tanítása. A konzervatívok úgy gondolják, hogy az igazság objektív, ezzel szemben a liberálisok úgy vélik, hogy megváltoztathatjuk az igazságot. Én konzervatív vagyok, konzervatív keresztény ember.

Azt nyilatkozta már többször is, hogy „a nyugati világ a puha totalitarizmus irányába halad”. Mire gondolt, mi ez a változás?

Egy puha totalitárius rendszer van kialakulóban Amerikában. Ebben a gondolkodásmódban egyre nehezebb szabadon beszélni. Ez egy olyan paradoxont okoz, hogy megvannak a médiumok, a közösségi platformok, amelyek egyre több embert tudnak elérni, eközben pedig egyre kevésbé lehet nyíltan kommunikálni. A közösségi médiában könnyen összevegyődnek az emberek, csoportosan támadnak arra, akinek a véleményét nem szeretnék hallani. Olyan emberektől, akik korábban a kommunizmus elől kerestek menedéket az Egyesült Államokban, azt hallom, hogy most olyan rendszer van kialakulóban, ami előlők korábban elmenekültek. Úgy érzik, hogy nem mondhatják ki azt, amit

Rod Dreher szerint az igazság objektív, ezzel szemben a liberálisok úgy vélik, hogy megváltoztathatjuk az igazságot

FOTÓ: BUDOS TIBOR

gondolnak, mert elveszítetik az állásukat.

Gyakran beszél a woke-ideológiáról és arról, hogyan akarják az eszme képviselői befolyásolni a társadalom gondolkodását.

Ez az ideológia, ez az „ébredés” ideológiája minden intézményt áthat, így a kormányt, az oktatást, a szórakoztatást és a sportot. Még a jogot, az egészségügyet és a katonaságot is.

Konkrét példát tudna mondani arról, hogy milyen területeken látja megtestesülni ezt az ideológiai irányzatot?

Egy konzervatív jelölt példát beszédet tartott nemrég Texasban, az egyetemen. Ettől a politikustól egyébként nemrég a felesége elvitte a kiskorú lányát, akin egyébként az édesanya nemváltoztató műtétet szeretett volna végeztetni, hogy a lányból fiú legyen. Ez az ember például pont a saját példája kapcsán a genderideológia negatív hatásairól akart beszélni. És ez a dühös tömeg, amelyről már beszélünk, ebben az esetben az egyetemi diákság volt, amely az előadás hallgatója volt. Annyira elfújolt a helyzet, hogy még a rendőrségnek is közbe kellett avatkoznia. Ez Texasban történt, amely az egyik legkonzervatívabb hely az államok közül. Ezután a diákoknak semmilyen szankcióval nem kellett szembenezülniük a

rendzavarás miatt, hanem még gratuláltak is nekik. Ez mindennapos, és bárhol megtörténik, vagyis elvették az emberektől azt a lehetőséget, hogy szabadon elmondhassák álláspontjukat.

Többször járt már Magyarországon, több időt tölt mostanában ezen a kontinensen. Mit tapasztal?

Előző nyáron találkoztam Krekő Péterrel, mert egy intelligens kormánykritikussal szerettem volna találkozni, és megkérdeztem tőle, hogy mik azok a dolgok, amelyek miatt nem ért egyet a kormánnyal. Azt válaszolta, hogy ő ellenzi a korrupciót, de akkor nem tudott túl sokat a nemváltoztatásról. A beszélgetésünk végén Krekő Péter megerősítette, hogy ő ott állhat egy osztályterem közepén, és szabadon elmondhatja a véleményét, és a kormány nem fog vele semmit tenni. Erre én azt válaszoltam, hogy pontosan ez a különbség az Egyesült Államok és Magyarország között. Amerikában az lenne a helyzet, hogy ha valaki egy osztályterem közepén beszélne, a kormányzat valóban nem tenne semmit, de ha a diákok azt hallanák, hogy azt mondja: „En a kiskorúakat érintő nemváltoztató műtét kapcsán egyáltalán nem vagyok biztos benne, hogy ez jó dolog”, akkor akár ki is rughatnák az egyetemről. S

ha az egyetemről elküldik, akkor valószínűleg soha többet nem fog munkát találni. Erre megkérdeztem akkori beszélgetőtársamat, hogy mit gondol, ki a szabadabb. Magyarországon egy egyetemi tanár az Orbán-kormány alatt, vagy Joe Biden Amerikájában egy akadémiai tanár?

Hogyan működik ez a mechanizmus?

Az az érdekes ebben az új totalitarizmusban, hogy ez nem az „államtól jön”, hanem a körülötte lévő intézményekből. Van például egy híres katolikus értelmiség, aki a genderideológiáról írt egy könyvet. Csak pár éve tudta meg, hogy az amazon.com visszautasította könyve forgalmazását. Miközben az Amazon még most is árulja Hitler Mein Kampft! Miközben természetesen ennek a cégnek megvan a szabadsága és a választása arról, hogy mit ad el, és mit nem, ugyanakkor ez a cég birtokolja a könyvpiac 80 százalékát. Vagyis ha ezeket a könyveket nem adják el, akkor arra a sorsra jutnak, hogy egy idő után publikálni sem fogják őket.

Kik azok, akik az elmúlt időszakban kikerültek az Amerikai Egyesült Államokban a fősodorból – a teljesség igénye nélkül –, mert másként gondolkodtak? Itt van például J. K. Rowling, aki az egyik legbefolyásosabb író. (A Harry Potter-könyvek

szerzője, a szerk.) Rowling felemelte a szavát a kiskorúak nemváltoztató műtété ellen, és ő is le van tiltva. Miközben ő feminista is, aközben most már kevésbé támogatják, mert kiállt egy erőteljesen szemben. Ez egy érdekes kérdés, mert például napjainkban nem sok embert hallhatunk, aki kritikát fogalmazna meg az Amerikai Egyesült Államokban. Ma nem az állam cenzuráz, hanem egy erős öncenzúra figyelhető meg az akadémiai és művészeti körökben, a médiában és a szórakoztatásban. A Twitter is kizárta például Donald Trumpot.

Az Amerikai Egyesült Államok egykori elnöke, Donald Trump azonban nem tartozik az Ön kedvencei közé. Erről is szokott írni, miközben ő is konzervatív nézeteket vall.

Valóban nem kedvelem Trumpot, de neki is joga van ahhoz, hogy hallathassa a hangját egy ilyen platformon. Ha olyan intelligenciával rendelkezne Donald Trump,

mint mondjuk Orbán Viktor, akkor egy másik ország lenne az Egyesült Államok... Trumpgal sok mindenben egyetértek, de sok dolgot nem tudott véghez vinni.

Merre halad az Ön által „puha totalitarizmusnak” nevezett rendszer?

Attól tartok, hogy egy idő után az állam létrehoz egy szociális pontrendszert, mint Kínában. Úgy gondolom, hogy a Nyugatnak fel kell készülnie erre. Attól félek, hogy el fog érkezni az a nap, amikor fel kell készülni a társadalmaknak arra, hogy bizonyos szankciók sújthatják azokat „akik nem teszik azt, amit mondanak nekik”.

Ez nem egy szép jövőképe, amit most lefestett!

De igaz lehet. Hazugság nélkül élni – ez a címe a könyvemnek, amit Kolakovic atyának ajánlottam. Ő egy horvát származású jezsuita pap volt, akinek az édesanyja szlovák volt, ezért a múlt század negyvenes éveiben elmenekült Szlovákiába. Ott egy katolikus egyetemen tanított, és volt egy üzenete a diákjai számára. Az a jó hír – mondta nekik egykor –, hogy a németek el fogják veszíteni ezt a háborút, viszont az oroszok fogják irányítani az országunkat. Mondta ezt egykor az akkori Szlovák Köztársaságban. Miközben tanította a diákok kis csoportját, együtt imádkoztak, és megbeszéltek, hogyan fognak felkészülni erre a helyzetre. Két év alatt már tele volt az ország hasonló kis csoportokkal. A katolikus érsek akkor azt mondta az atyának, hogy ne agódjon, ez soha nem fog megtörténni, de Kolakovic atya ismerte a szovjetek gondolkodását, és amikor 1948-ban a „vasfüggöny lezuhant”, minden úgy történt, ahogy az atya elmondta korábban. A földalatti mozgalom azért élte túl mindezt, mert az atya fölkeszítette őket. Most is egy ilyen pillanatban vagyunk!

Akkor még egy utolsó kérdés: ön szerint ma hogyan kell megőrizni a józan eszünket?

A legnagyobb veszély a közösségi médiából jön az emberek felé. A politikusoknak fontos feladatuk, hogy védjék a kultúrát, de még fontosabb az egyén felelőssége. Második alkalommal járok Magyarországon. Magyar szeretem ezt az országot, de azt látom, hogy a nyugati média hazug képet közvetít önmagáról. Nagyon remélem, hogy a magyarok soha nem fogják szégyellni magukat azért, amit Brüsszel vagy bármely más nyugati médium mond. Az olyan amerikai konzervatívok, mint én, amikor ránéznek országuk történetére, akkor azt mondják: „Mi is olyanok akarunk lenni, mint ők?” A magyar embereknek is tudniuk kell, hogy mik a gyökereik mint keresztényeknek, meg kell őrizni a tradíciókat. Ha tudod, hogy ki vagy, és nem szégyelled, akkor a totalitárius rendszereknek nincs hatalma fölötted.

PETRI NÓRA
nora.petri@eszak.hu

